

Podstata života a jeho smysl, co bylo před narozením a co bude po smrti, zda existuje Bůh či jiná podobná síla, to jsou otázky, které si pokládá každé dítě. Ty otázky jsou zcela přirozené, protože patří k člověku a každý člověk je jim vystaven, a to platí také o dětech. Úměrně svému věku se děti snaží najít na své otázky odpovědi.

Měli by rodiče seznamovat své děti s náboženstvím, tedy s lidskou snahou zodpovídat výše zmíněné otázky? Je vhodné, aby se děti dozvíдалy o náboženských a duchovních náhledech na svět a na život? Nad tím se zamýšlí asi každý rodič, který chce dobře vychovat své děti a připravit je tak pro život.

Někteří rodiče se domnívají, že je lépe, aby se dětem náboženství nijak nevysvětlovalo, aby vyrůstaly bez vystavení duchovním otázkám. Předpokládají, že až děti dospějí, stanou se tak nezávislé a schopné vytvořit si objektivní názor. Tento přístup je zcela pochopitelný, obzvlášť vzhledem k obavám rodičů, aby jejich děti nebyly negativně ovlivněny sektářskými ideologiemi.

Na druhé straně má ovšem tento přístup i svou slabou stránku. Snažit se své děti chránit před informacemi se těžko může podařit; v okamžiku, kdy se dítě začne osamostatňovat, bude vystaveno vlivu školy, kamarádů, televize, internetu a podobně.

V tomto smyslu je náboženství jako sexualita. Pokud dítěti neposkytnou dobré a potřebné informace včas rodiče nebo někdo jimi oprávněný, dozví se o nich jinde — a to způsobem, který může být i velmi nezdravý a může postrádat kvalitu, objektivitu a nestranost.

Pokud rodiče dojdou k názoru, že jejich dětem bude ku prospěchu, aby se seznamovaly s náboženskými otázkami, mohou se o to snažit sami. Jenže ne každý rodič se zabývá duchovními otázkami natolik soustředěně, aby byl schopen svým dětem zodpovědět jejich otázky odpovídajícím způsobem — třebaže upřímná osobní výpověď rodičů je pro jejich děti nejcennější.

Rodiče mají také možnost přihlásit své děti na náboženství, vyučované na školách nebo v církvích. Pro některé rodiče to může být to, co hledají. Pro jiné to však uspokojivé nemusí být, protože v takovém prostředí se náboženskou výchovou často rozumí především věrouka té či oné církve nebo společnosti uzpůsobená dětem.

Ktěmto možnostem, které se rodičům nabízejí, chceme přidat ještě jednu. Tou možností je náš Nedělní program pro děti. Jak nejlépe náš program popsat? Snad pomohou slova W. E. Channinga, který cíle unitářské náboženské výchovy shrnul takto:

To, o co nám jde v náboženské výchově, je nikoliv přetisknout naši mysl na děti, nýbrž rozproudit jejich vlastní;

nikoliv donutit je, aby viděli našima očima, nýbrž dívat se zvědavě skrze své vlastní;

nikoliv poskytnout jim dané množství vědomostí, nýbrž inspirovat je k touze po pravdě;

nikoliv formovat je dle vnějších stereotypů,

nýbrž v nich oživovat vnitřní život;

nikoliv vnutit jim náboženství ve formě daných pravidel, nýbrž v nich vzbuzovat svědomí a morální citění.

Krátce řečeno to, o co nám jde, je probuzení duše; přinášet porozumění, svědomí a srdce do nezištného a sebejistého konání na základě vnímání náboženského a morálního citění, a povzbuzovat a posilovat duchovní život.

Třebaže od doby, kdy Channing tato slova napsal, uplynulo téměř 200 let, na jejich aktuálnosti to nic neubralo. Naopak to, co Channing zdůraznil, je dnes přítomno v samotných základech moderní dětské psychologie a výchovy.

Následující řádky popisují náš Nedělní program pro děti v podrobnostech. Doufáme, že Vám poskytne potřebný přehled podstaty našeho programu.

CÍLE A CHARAKTER PROGRAMU

Hlavním cílem programu je pomoci dětem vyvinout vlastní etické citění, učit se respektovat sebe i ostatní lidi, a rozvíjet schopnosti rozhodovat se v obtížných situacích, které je v životě mohou potkat. Nedělní programy pro děti jsou připravovány a praktikovány v souladu s unitářskými principy. Děti jsou vedeny k zamýšlení se nad životními situacemi, k formulování vlastních odpovědí a názorů, samozřejmě úměrně jejich věku a dispozicím.

OSNOVA A NÁPLŇ PROGRAMU

Osnova a náplň programu pro děti závisí samozřejmě hlavně na dětech, ale také i na přání rodičů. Výběr z pestré škály osnov i kvalita programu záleží na přání dětí, jejich rodičů, ale i na počtu dětí a ochotě dobrovolníků podílet se na programu. V závislosti na typu a charakteru zvolených osnov je určována i náplň jednotlivých hodin. Vždy je však kladen důraz na to, aby program byl pestrý a členitý, aby zaujal všechny zúčastněné děti. Je připraven tak, aby děti měly možnost být tvůrčí, obsahuje i písně a pohybové části.

ÚČAST

Pro některé rodiče není možné zúčastňovat se našich shromáždění pravidelně. To je samozřejmě zcela přijatelné, protože děti budou programem obohaceny i při nepravidelné docházce. Na druhé straně je však pravda, že častá návštěvnost a pravidelnost bude dětem větším přínosem.

ČASOVÝ ROZVRH

Program pro děti probíhá zpravidla současně se shromážděními v obcích, kterých se rodiče mohou účastnit. Třebaže na průběh a charakter programu může mít vliv návštěvnost, druh osnov a pod., program pro děti končí zpravidla spolu se shromážděním, takže děti se mohou připojit k dospělým a podílet se s nimi na dalších případných aktivitách.

PŘÍBĚH PRO KAŽDÝ VĚK

Příběh pro každý věk je čtení z různých dětských knih, které mohou posloužit k zamyšlení i dospělým. Tento příběh je součástí

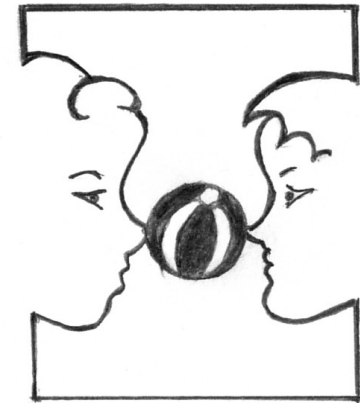
nedělního shromáždění a děti se jej mohou aktivně zúčastnit.

ZÁPIS

Protože je naší snahou přistupovat ke každému dítěti individuálně, potřebujeme mít na rodiče kontakt a chceme, aby rodiče měli možnost sdělit případnou potřebnou informaci o svých dětech a prosíme rodiče, aby vyplnili jednoduchý dotazník, kterým své děti do programu přihlásí.

Unitářský program pro děti může být velkou pomocí rodičům v jejich výchově. Je daleko od pravdy ten, kdo se domnívá, že spiritualita, existenční otázky a náboženství dětem nic neříkají, že děti musí nejdříve dospět, aby se jimi případně zabývaly. Skutečností je, že stejně jako je praktický život rodiny důležitý pro emocionální a fyzický rozvoj dítěte, tak je důležitý i pro rozvoj dítěte po duchovní stránce. Každý pozorný rodič ví, že cokoliv děláme nebo říkáme je dětem vlastně názornou výukou. Skutečností je, že výukou je rovněž to, co neděláme nebo neříkáme. Vyhýbají-li se rodiče duchovním otázkám, když se na ně děti tou či onou formou ptají, jejich zdravému růstu to nepomáhá. Unitářský program pro děti se snaží oslovovat základní duchovní otázky života a nabídnout dětem i rodičům jemné vedení a inspiraci, aby jejich růst byl harmonický.

DĚTI A NÁBOŽENSTVÍ NEDĚLNÍ PROGRAM PRO DĚTI

NSČU
Karlova 8
110 00 Praha 1
222 221 049
www.unitaria.cz
unitaria@unitaria.cz